

Een wil - keurige

Keuze

Uit

Mijn

Gedichten

Voor Michel

Maarten, Utrecht 28-2--2021

Colofon

Titel: Een wil-keurige keuze uit mijn gedichten

Auteur: Maarten van den Oever

Uitgever: Stichting Dubitatio Liberat

Plaats van uitgave: Utrecht

Jaar van uitgave: 2022

Editie: 2

ISBN 978949275208

Inhoud:

Pijntaal

Onzeggen

1

About one

Bol

Gangreen

Zwanezang van een jeannet

En na het verzet?

Blij zijn

Grijsgroen

Wij

Boom

Voer

Uittocht

Bloemen

treurzangen

Alleen

Over de liefelijkheid van
het leven

Ijlte

Heil de liefde

Memento mori

Rust

Aan mijn maatjes

In dank

Vrienden

Pijntaal

Het is een moeilijke zaak, introspectie. Kijken in jou door jou kan moeilijk onafhankelijk genoemd worden. Poëzie is precies dat, afhankelijk kijken. Het jou-zijn dat zich naar buiten dringt, dat absoluut zich onweerstaanbaar moet laten horen, ook al is het oneerbaar, ook al doet het pijn.

Even stevig voor het bureau gaan zitten, hard nadenken, en dan opschrijven, dat levert geen poëzie, dat is ambacht, noeste productie, artefactie. Radeloos rondlopen, bonken in je kop van wat moet en niet gezegd kan worden, krabben met de nagels aan je hart, dat is poëzie.

Daar past geen overweging, geen afweging van belangen, geen zorgvuldige selectie van het woord, daar past enkel de ontsnapping als die van een adem aan het gemoed, zoals ik Thomas (Triphon) ooit zag doen: “Wat ben je mooi mijn stad!” (over Antwerpen). Niet de taalkundigheid is het die de poëzie maakt, maar de tentakels van het gevoel, de uiterst sensibele voelhoorns van het onderbewuste, de spontane uitroep van de gepijnigde geest, de onverdringbare obsessie, die nooit loslaat, die de tranen naar de ogen dringt en onverbiddelijk eist dat je schrijft, dat je het gevoel naar de oppervlakte dwingt en laat neerdalen op het wit van een blank blad. Poëzie is het uiteinde van de pijn, de uiteindelijke ontploffing in woorden van wat je niet kon zeggen en alleen maar kon voelen, alleen maar in het onzegbare mee kon maken.

Ik geef me over, het is niet te formuleren wat poëzie echt is, per definitie niet, juist omdat het is wat het is. En toch is het een toevluchtsoord, een laatste resort, een plek waar ik heen vlucht als het echt niet te verwoorden is. Als alles pijn doet, en ik radeloos om me heen kijk, dan, dan is er poëzie.

Maarten

Onzeggen

Dichten is niet verklaren

Niet beschrijven

Vooraf niet berekenen

Niet het harde oppervlak

Dichten is geen muziek

Geen wegzweven

Geen vlucht

Niks onder de deken

Dichten is juist zeggen

liever: onzeggen,

zeggen wat niet gezegd kan worden,

zeggen wat is maar onzegbaar is

Wie dicht

zegt wat hij niet kan zeggen,

verwoordt voordat hij denkt,

denkt door het woord

1

Maakt de steen 'één',
of is 'één ' de steen?
Of is het van beide geen,
en is 'één' een idee
dat wij maken
zonder de dingen te raken
Toch bestaat de 'één',
Daar kunnen we niet omheen
de leus indachtig
het is alles
'wis en waarachtig'.

About one

The miraculous one

Oh beloved One

Why are you evading me all the time

Why can't you be what you are

Every time I search for you

You are one plus yourself, so only one $1 + 1 = 1$

I try to look through you, but you are hiding behind yourself $1 + 1 = 1$

Lay quiet down for once when you are with you $1 + 1 = =$

Or cross both your legs if that pleases you $1 + 1 = +$

No matter what, you stay apart $1 + 1 = 11$

You are as liquid through my fingers $1 + 1 = \tilde{O}$

To like or to hate you brings nothing $(+ 1) + (-1) = 0$

Certainly not the v of victory $1 + 1 = V$

And most of all not the idea of two $1 + 1$ is not 2

Because with 2

All is gone of you

And a new unity has come about

BOL

Bol

Is de wereld niet
maar hol
geen zin
geen waarde
zelfs geen plezier
geen ziel van binnen
hij is leeg

Gangreen

Luc had gangreen

Gewoon gangreen

Kan dat?

Gewoon gangreen hebben?

Een dag

zijn bank voor het huis

hondje onder de bank

zijn been zwart

Hij had het wel gezien

Aan Rik verteld

en aan wie al meer niet,

-niet heel hard-,

over zijn zwarte been

sprak hij niet heel hard

Luc had gangreen

Gewoon gangreen

Kan dat?

Gewoon gangreen hebben?

Thomas zei

Dat ie naar de dokter moest

Dat het niet kon zo

“Hoe zo?”

Nou, zo

Pijn was gewoon

voor Luc

Buildragers leven daarvan,

van de pijn.

Gaf niemand iets om

Afzien en niet omzien

zeker niet omzien

naar niks niet

Waarom ook?

Luc,

Een blikje in de hand,

een hondje,

Een woeste blik

Luc had gangreen

Gewoon gangreen

Kan dat?

Gewoon gangreen hebben?

Elke ochtend

bulderde hij

“Hallo”

voor wie het wilde horen

Elke dag

Bezocht hij 3 bankjes

Zitten

Zwaaien

Elke middag
ging hij slapen
Of moest het zijn
'proberen te slapen'?

Hij zei niks
Trok zijn broek
secur over zijn been
beet op zijn lip

Luc had gangreen
Gewoon gangreen
Kan dat?
Gewoon gangreen hebben?

Ergens
moest de twijfel komen
Het leven
begon hem te verraden

Misschien

had hij zijn hand uit willen steken,

Iemand

aan de jas trekken

Was er iemand

voor Luc?

Misschien iemand

waartegen hij 'hallo' had geroepen?

Toen zijn andere been

ook zwart werd

is hij naar Rik gegaan

- Niet voor hulp-

Kijken

of hij iets vond

In die zijn ogen.

Zou hij

gehuild hebben

toen hij,

de laatste keer,

de trap opging?

Luc had gangreen

Gewoon gangreen

Kan dat?

Gewoon gangreen hebben?

Voor Stan

Zwanezang van een jeannet

Allee Antwaarp

Wat heb ik u misdaan?

Welk geroffel

verstoorde uw rust

Of is het

dat ik u wakker kus?

Was het teveel,

mijn angstige ogen?

Was het verwijving

- wat term ! –

die omknelt

met haar gloed?

Onverpakt mijn gemoed,
een bedreiging?
Walmende kus
een affront?
Ik hield van u,
verdomd!

Den jeannet
is het
weg te kruipen
in shit
en valse hoop
op rozengeur.

Een klap hier
zwijnerij daar
Verloren
de eer,
respect een illusie.

Lynching

was ik nog niet waardig

- nog net niet-

al had ge dat

in uw hart

wel verkozen.

Erger dan

werd mij gegund

door me bij leven

en welzijn

-wat heet! -

al te lozen.

Booz

en drugs

zijn vrijheid

voor de hopelozen,

de slaven

van de moraal

Succesvol
was mijn vlucht
in drank
en droom,
schraal
was mijn verhaal

Eindelijk
van u verlost
vraag ik nog:
“Wat was het,
waarin trof ik u
nu helemaal?”

En na het verzet?

Antwoorden zijn
niet zo gegeven
ze kosten pijn

Zoals vrijheid pas bestaat
waar het wandelen
door een straat

gaat zonder haat
-de klok luidt
de zon lacht-

waar de lach schalt
handen voelen
een aai gloeit,

waar een wil

een plan

iets wat kan

om te leven, is

voor de moedigen

die antwoord geven.

Blij zijn ?

Een snik

Een tik

Een prik

Dat ik niet stik

Gegons

Gebons

Zweten

Weten

Ogen

Die staren

Prikkels

Bedaren

Wie

Ben

ik?

Grijsgroen

Grijsgroene ogen,
die waken over mij
en ons.

Haar denken
behoedend,
koesterend,
over mij:

een gloed.

Wij

Innig vochten wij
met ogen van vuur
en ijs.

Vastgeklonken,
vastgeklampt.

Nooit zonder jou,
jij nooit zonder mij.
De liefde van het gevecht.

Boom

In een stad zonder recht
Is een boom snel geslecht.
Steeds wordt de boom gebroken
als in een droom

De overheid hypocriet
haar eer lang kwijt
staat geveltuinen toe
voor bescherming steeds te moe

Is haar toezicht een grap
De gemeente slappe pap?
Wat is ons lot
Als een overheid zichzelf bespot

Voer

Vogeltjes

Vogeltjes

Doen niemand kwaad

'tis al laat,

zitten in het donker

wachten

ijs maakt honger

honger maakt angst

wat

van beiden

duurt het langst

korrels,

klein en bruin

trillend

zien zij

hun fortuin

Het licht moet uit
het voer verlaten
een vleugelslag
een kleine zucht
het vogelhart
is opgelucht.

UITTOCHT

Ik ben buiten de stad gegaan
naar het bos en de bomen
en Het Woord nam ik mee
om het te bewaren

En toen de bommen vielen
de tsunami's rolden
en er rook was en vuur
en geschrei uit de stad
toen was ik blij en niet treurig
maar opgelucht
omdat het zijn nu weer zou worden.

bloemen

Zouden
er ergens
bloemen zijn

Van die lieve
die
naar je kijken

Met zachte blaadjes
die -lichtjes maar-
wijken

Om hun stralend
hart
te tonen

Stil fluisterend
'Je mag wel
aan me komen'

Van die bloemen
met een
oog

Dat zegt:
'Het was niet ik
die loog'

Bloemen
die
stralen,

hart open
blaadjes wijd
de ziel bevlogen.

Zo,
springend
In mijn hart

Zacht rakend
aan
mijn smart

Zouden
die
bestaan?

Oh, kon ik
daar
maar van op aan

Treurzangen

Ten geleide

Liefde, wat is echt liefde? Mensen piekeren daarover zolang we als soort bestaan. Ik pretendeer niet het antwoord te weten. Maar ik heb wel een idee over wat liefde doet. Het maakt je sterk naar elkaar, niet sterk in de zin van fysieke kracht, maar sterk als overlever, sterk als mensen in de omgang met problemen en met elkaar – want dat we elkaars problemen net zo goed zijn als elkaars geliefden, dat is zeker. Mijn liefste en ik vochten 42 jaren liefdevol, wij gingen tot de bodem van elke beker die maar langs kwam. En dat deden we omdat we om elkaar eruit wilden komen, om elkaar zoveel gaven dat alles opgelost moest worden. We gingen de strijd aan om elkaar, en vochten hem uit om elkaar. Er was iets dat dat proces gaande hield, nodig maakte maar ook door ons gewild werd. Dat iets, dat noemen we liefde

Precies dat verloren we. De jaren 2020 en 2021 waren de ergste jaren van mijn verder zo goed leven. En dat was juist zo, zo begrijp ik nu achteraf, omdat ik die liefde heb voelen wegglijpen. Ik voelde dat het belangrijkste wat ik in het leven dacht te hebben ongrijpbaar werd, vervaagde, oploste in rokerige slierten. Wanhoop, pure wanhoop en smart was mijn deel. Tot toen had ik nooit echt geweten wat smart is, het was een theoretisch idee, iets wat je als emotionele oprisping pleegt af te doen. Maar het is het meest intense gevoel dat er is. Ik werd door het gevoelde verlies helemaal bevangen.

Zo als je je dan voelt word je geleidelijk afgesloten van de werkelijkheid. Je voelt alleen verlatenheid, je voelt alles schuren, alles voelt koud en onwerkelijk, alles doet pijn, je denkt dat het bestaan zelf je in de steek laat.

En vanuit die gevoelens ontstonden toen deze verscheurende treurgedichten. Ze zijn niet mooi, geen plezier om te lezen, maar ze drukken mijn beleving uit van die tijd.

En die beleving is wel spontaan maar doet de werkelijkheid geen recht. Ik werd in werkelijkheid helemaal niet zo in de steek gelaten maar juist gered door mijn vrienden. Ik ging niet ten onder en ontdekte geleidelijk aan dat ik mezelf ten onrechte als een slecht mens was begonnen te zien . En ik ontdekte uiteindelijk dat ik gewoon het slachtoffer was van de verdwijning van een liefde die ik zo vurig had willen houden. Realiteiten zijn soms de hardvochtigsten van onze kwellingen en ook het moeilijkst te aanvaarden.

Je kunt dan besluiten om de geschiedenis te herschrijven en deze poëzie te schrappen uit de historie. Dat zou tegen mijn principes zijn, want ik vind dat elk mens juist moet uitdrukking geven aan wat hij werkelijk is door de tijd heen. Ik heb dit beleefd, en dan wil ik dat onder ogen zien en niet onderdrukken.

Ik kan er nu op terug kijken in relatieve vrede. Ik ben fysiek en mentaal blijvend beschadigd maar ik leef nog en kan er nu in vrede op terug kijken. Ik weet nu dat er zaken zijn die meer bepalend zijn voor het geluk in het menselijk bestaan dan relatieproblemen en de liefde. Wat blijft is de herinnering die zo voelbaar opstijgt uit deze dichterlijke regels. Zo, zeggen ze, was het dus echt.

Maarten, 17-2-2022

Alleen

Ik ben alleen
met de klopp
In mijn oren

Hij is
de enige
die mij wil horen

Over de liefelijkheid van het leven

Wat hebben jullie gedaan,

verdomd,

gedaan met mijn bestaan?

Waarom 't grauw?

Waarom de snauw?

Waar was ik nou?

Ijfte

Weg zijn jullie
gedoken
achter een floers

Van pijn
en tranen

geknepen
zoek ik
grijp ik

graai rond
in de mist

Er was
toch
een 'ons'?

iets
zoals 'wij'?

Er was
toch
liefde

zonder
condities?

Niets
vinden
mijn vingers

lege
lucht.

Heil de liefde

Liefdeloos

De afloop

Liefdeloos

Het bestaan

Waarop

Komt het eigenlijk aan

Dan

Vergaan.

Memento mori

De dood

van de

Pater familias

was precies

wat de

bedoeling was.

Hij

moest

weg

Hij stoorde

Vertelde

wat niet hoorde

Herinnerde
aan
eerlijkheid

Praatte
over
vertrouwen

dreigde
van ons
te houden

Ondraaglijk
zijn bestaan

Het kon
niet anders

Hij
moest
eraan.

Rust

Doodgaan

doe ik

alleen

Van god

ben ik

dan niet verlaten

Enkel

van de mensen

die mij haten

Ik wil

geen ogen

die almaar logen

Geen lach

hard

als glas

Geen strelen-

wat

wou je helen?

Ik wil

terug,

in de tijd

Terug

naar jou.

Jou!

Die

weg is,

‘on’ is

me heeft

weg

gesneden

als

een

zweer

Alleen

dood

ben ik

gerust

Aan mijn maatjes

Waar
waren
jullie?

Waar
kon ik
mijn hoofd leggen?

Wie
hoorde
mijn klacht?

Wie
streelde mij
in de nacht?

Waar
waren die ogen
die nooit logen

Jullie
wendden
je af

Jullie
keken
weg

Zelfs
deernis
was teveel

Ik stak
jullie
in de keel

Zat het

jullie

dwars?

Niet te

weten

wie ik was

Of was

het de

angst voor vuile handen,

bang

je ziel

te verbranden?

Kom

wees

niet bang

Ik
duur
niet meer lang

Bijna
kun je
mij vergeten

Niemand
zal
het weten

Kijk me
aan,
heel even

alsof je
om mij
wou geven.

Heel

even

die kans

te zoeken

in

die ogen

of ze me

eigenlijk

-ooit-

hadden gemogen.

In dank

Ze hebben mij vermoord
Niemand heeft het gehoord
In stilte
het mes gestoken

Als maar niemand keek
zodat het gewoon leek
Een gewone man
Wie merkt daar nou wat van

Zo eentje die zei
het goede te doen
Zei liefde te willen
Wie pikt dat nou?

Zo een die stoorde
Zei wat hoorde
Zei wat hij dacht
Zei wat je niet verwacht

Die wilden jullie niet
Niet de rake sneer
Niet het harde woord
Nee, dan liever moord

Met rode ogen
Zie ik jullie doen
De valse verhalen
Het onfatsoen

“Langzaam aan
Niet te snel kelen
Snij hem in stukken
We zijn met velen”

Het is niet zeker
Brengen zij mij tenonder
Of ben ik beter af
Zonder.

Vrienden

Vrienden heb je
zolang je
leuk bent

Een glimlach,
een grap
wordt gesmaakt

De geest
houdt ervan
te worden vermaakt

Dat streelt
het gemoed,
maakt alles goed

Pleng
daarom
geen traan

Uit
geen
toorn

Verberg
je
smart

of
de vrienden
verscheiden

kijken weg
in
gene.

Vrienden

zijn

vluchtig,

strelen

enkel

de ziel

worden

nooit

van jou

blijven je

niet

trouw

